

Telefon št. 30-40

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna šte. 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, št. Peterska vojašnica. Telefon šte. 30-40.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

vsem čitateljem in članom žele:

Oblastni odbor — Uredništvo »Vojnega Invalida« — Invalidska zadruga
Vzajemna pomoč.

Ob Novem letu

Zaključek Starega in začetek Novega leta!

In nehoti se nam pogled obrne nazaj, za tistim, kar je odšlo, za Starim letom. In vprašanje se odpre in gledamo vanj in odgovarjamo, zadovoljni ali nezadovoljni, kako je postavil odšedši duh Starega leta vprašanje.

Kako smo bili v Starem letu? — Kaj smo uspeli, kaj nismo uspeli? In kaj je bilo, da smo uspeli in kaj je bilo, da nismo uspeli. In obenem nam tudi samim tisto vprašanje več ali manj daje odgovor.

Uspeli ste vedno tam, kjer ste z odločno, z jekleno zahtevo zahtevali, to in to se mora zgoditi in narediti. Ne samo odbor tega ali onega Krajevnega odbora, tega ali onega Oblastnega odbora, temveč vsi člani Udruženja. In po moči in odpornosti tega Udruženja, samozvesti članov in številu članov tega Udruženja, se je zahteva izvršila ali propadla.

In na tako vprašanje, če se je ta ali ona želja, ta ali ona zahteva izvršila, vsakega člana, vsakega odbora, vse Udruženje objame nehoti nekaka zadovoljnost, nekak ponos, nekaka samozavest, ki govori: Mi smo to naredili in dosegli z močjo svojega članstva, ki mu je ime Udruženje vojnih invalidov, to smo naredili Mi.

Če pa se to in ono, dasi smo zahtevali, ni izvršilo, Staro leto tiho zašepeta vsakemu, bolj ali manj glasno: Mi smo bili premalo strnjeni, premalo odločnosti je bilo v nas in zato nam ni uspelo. In v vsakem je nekako, kakor kes, da ni bil odločnejši.

Take misli se ustavljajo v človeku, ko prestopa prag Starega leta in stopa čez prag v Novo leto. In vsi ti odgovori in slike v preteklost nam dajo nekoliko impulza, volje, korajže, odločnosti in sklepa, da bomo zdaj, ko smo stopili v Novo leto, vse to popravili, odločnejše nastopili, organizirali — Krajevne odbore — bolje utrdili, jih naredili bolj gibčne, borbene, žive, da bo vsak član Udruženja red in član Udruženja, da bo Oblastni odbor in z njim Središnji odbor v Novem letu silna moč, katere sad bodo uspeli.

To, dragi tovariši in tovarišice, je naš pozdrav k Novemu letu in v Novem letu. Vsak sam izmed vseh in vsi skupaj se izprašujete in odgovarjate si, da bo v Novem letu Udruženje kakor jeklo. In vsakemu svojemu sotrpnu, tovarišu in tovarišici, ki bi omagovala kot član in članica, naj vlije nove korajže, da bomo v Udruženju zares kakor železo, močni in se bo naša beseda slišala kakor grom v vsej javnosti in vsepovsod, kjer odločujejo.

Naj torej velja naš pozdrav vam vsem za Novo leto:

»Vsi za enega, eden za vse! Vsi za Udruženje vojnih invalidov, ki je naša trdnjava, da bo močno in razgibano.

»Oblastni odbor«.
»Vojni Invalid«.

Kdaj bodo spremembe?

Težko vprašanje, a vendar je zelo aktualno. Prišla je zima, polna pomankanja in trpljenja, invalidsko vprašanje pa se ne gane z mrtve točke. Ljudje so pričeli obupavati, izgubljajo nade, zamrzila se jim je celo organizacija. Težki časi so jih napravili tope, brezbrizne, trpeče. Večletna borba organizacije še ni rodila uspeha. Zaman so prošnje, dokazovanja, apeli in protesti. Zaman so vse obupne žalostne slike in epizode, ki se dnevno pojavljajo med trpečimi vojnimi žrtvami v očigled vsej javnosti. Javnost samo pomiluje, drugače pa mrzi invalidsko vprašanje, ker se nje ne tiče.

Ni sredstev. Za drugo so, za razne pomoči, za javna dela itd., le za bedne vojne žrtve jih ni. Nova generacija hoče zabrisati sledove vojne in pri tem spraviti vojne žrtve čimprej s sveta.

Naj pride še ena redukcija, pa se bo to zgodilo. Ali je treba za rešitev invalidskega vprašanja toliko časa? Ne. Takoj se lahko reši, ako se hoče. Kljub temu, da smo že zdavnaj prepričani, da je naša usoda zapečatená, da je skoro že vse prepozno, ker so krivice popolnoma potlačile ubogo shirano maso, vendar še vedno obupno vpijemo.

Naša organizacija ne miruje in ne bo mirovala, dokler bo živel zadnji invalid.

Zato je še vedno na dnevnem redu rešitev invalidskega vprašanja in se na tem stalno dela.

Ni treba misliti, da je vse zaspalo, ker je še tukaj organizacija, ki je bila vselej in bo tudi v bodoče naša edina pobornica.

Tekom tega meseca smo zopet

podprli našo akcijo za spremembe z intervencijami in zahtevami in brzojavkami iz cele kraljevine.

Dela se naprej. Predsednik Središnjega odbora je stalno na nogah, prijemá za kljuge, intervenira, organizacija pa vodi energično borbo. Udruženje je z načrti dokazalo, katere je tudi utemeljilo, kako se dá kljub razmeram rešiti vprašanje vojnih žrtev.

Predložilo je strokovnjaško izdelan in utemeljen predlog, kako je mogoče vprašanje kljub manjkajočim sredstvom povoljno rešiti.

Prizadevanje organizacije ni bilo zaman. Središnji odbor poroča, da je obveščen iz sigurnih virov, da se je Kraljevska vlada odločila za spremembe in sicer potom uredbe.

In kar je glavno in najvažnejše, tudi finančni minister je v sporazumu glede višine finančnega efekta, kakršen je v današnjih razmerah mogoč.

Niti enega državljana, narodnega poslanca, državnika in ministra ni, ki bi ne poznal našega vprašanja. Že dva meseca prejema vsi poslanci in državniki list »Ratni invalid« od Središnjega odbora.

Stanje, ki je napravljeno s skrajno slabim invalidskim zakonom leta 1929, je nevzdržno in se mora nujno popraviti. Po statistiki našega Udruženja je popolnoma reduciranih kakih 40.000 invalidov, 12.000 roditeljev in 80.000 vojnih vdov. Pri vzdrževanju vojnih žrtev je bilo samo v prvem letu prihranjenih 220.000.000 Din.

Tako poroča »Ratni Invalid«.

Ali ni potem vprašanje vojnih žrtev nujna in važna socialna zadeva našega naroda, ki se mora popraviti.

Naše prevare in nade

Leto 1935 se bliža k koncu, kmalu bomo nastopili novo leto 1936. Ob prestopu starega v novo leto, se oziramo z novimi upi in z novimi silami v bodočnost; pa tudi v preteklost se obračajo naše oči. In kaj vidimo voj. invalidi za seboj? Same prevare, prazne obete, a dejstev v naš dobrobit nobenih. Kakor je razvidno iz poročil v našem glasilu »Voj. invalid« je naše Udruženje pohvalno in srčno stalo v borbi za naše zboljšanje, zlasti se je borilo za spremembe toliko krivičnega invalidskega zakona. Le edino vodstvo te naše zaščitnice razumeva, kaj nas teži, koliko je bilo trpljenja v vojni ramo ob rami, kako velike so naše žrtve za domovino,

k lepim božičnim praznikom, a mi invalidi — bolniki, kaj smo dobili? Pod vsemogočimi izgovori se je preprečilo nam v božično darilo, spremembo invalidskega zakona. Vse se je preložilo zopet kakor vedno na poznejši čas. To so dejstva, to so čini, ki ostanejo na veke živ spomenik iz dobe dvajsetega stoletja onih, ki imajo dolžnost ter bi lahko otirali solze premnogim invalidom, kateri se potikajo potrebni in prezirani po svetu. Nasprotno pa vidiš toliko potrate in samopašnosti tam, kjer se za domovino prav nič ni žrtvovalo. To so slike, katere režemo v dno duše, to so spomeniki morale, človečanstva in krščanstva. Invalidov, vdov in sirot se je tudi prošlega leta mnogo umaknilo s pota. Že malo nas je še živečih, pa vendar ni volje in ne srca poravnati vsaj deloma vnebovpijoče krivice nad pokojnimi, kateri bodo

tožniki pred Bogom, za to, ker so morali od bede pod zemljo.

Čeprav prevarani že vrsto let, ipak stopamo z novim upom v novo leto. Mogoče se le najdejo značaji, kateri bodo naše krivice umeli ter bodo uvideli, da je našim invalidom potrebna nujna pomoč, predvsem tistim, katerim so bile pokojnine v invalid. zak. od 1929. leta popolnoma odvzete. Obračamo se predvsem na naše narodne poslance, da se v pričetem letu resno zavzamejo v narodni skupščini za naš mukopolni položaj ter za naše pravice. Uredi naj se invalidski zakon tako, da bo res zakon vreden države, ki napreduje.

Kako se uvažuje zapisana pravica

Iz Ribnice na Pohorju. Ako imamo v zakonu zapisano prvenstvo za državne in samoupravne službe, naj se uredi, da bo nekdo tudi skrbel za izvajanje tega, ne pa da invalid nikjer nima pravice in zaman išče to, kar mu je zajamčeno, a nihče se ne smatra pristojnega za udeležitev.

Zares mrzločutno je postopanje nekaterih občinskih zastopnikov kako odklanjajo vojne invalide reveže in sprejemajo v službo ljudi, ki nimajo niti najmanjših zaslug za domovino. Med temi so možje, ki se radi trkajo na svoja širokogrudna prsa, kadar jim je pravičnost na jeziku. Pisec teh vrstic je sam poskusil to veliko naklonjenost, ko je zaprosil za razpisano mesto občinskega sluga. Prošnja se mu je strašno prijazno odklonila, seveda služba pa se je dala neinvalidu. Ta čin naj bo priča k dobrotornosti

in pravičnosti onih voditeljev, ki vedno o tem govorijo. Lepa hvala za vse usluge. To je nagrada za žrtvovanje napram državi za posledice in muke, ki jih mora invalid sedaj trpeti. Vsled vojne obubožane se popolnoma prezira. Invalide bolnike se reducira, se jim ne da zaposlenja in ne zaščite, poleg vsega tega pa se jih še prezira.

Protezna delavnica je dobila podporo

Bali smo se, da bo šlo zopet težko, a vendar smo kmalu uspeli. Naše Udruženje je izvršilo temeljito intervencijo za podporo Protezni delavnici v Ljubljani, kateri manjka sredstev po budžetu za redno poslovanje in protezni material. Ne bi mogli trpeti, da bi za invalide prepotrebni zavod hiral in ne mogel nuditi zadostne pomoči. V zadnjih letih smo morali trpeti, da je Protezna delavnica poslovala samo po tri dni v tednu, kar je povzročilo zastoj pri dobavi protez in ortopedičnih pripomočkov. Letos spomladi je bilo spet tako. Za prvo silo smo dobili pomoč, ki pa je bila vseeno nezadostna. Protezna delavnica je bila zopet pred omejitvami. Stavili smo ponovno naše energične zahteve, da mora ta naš najpotrebnejši zavod, ki vrši tako važno delo za invalide, da brez njega ne moremo eksistirati, dobiti zadostna sredstva.

Naša zahteva je naša razumevanje. Protezna delavnica v Ljubljani je dobila zopet 200.000 Din podpore iz invalidskega narodnega fonda, da bo mogla neomejeno poslovati in kriti najnujnejše izdatke za material do konca budžetskih dvanajstin, to je do 31. marca 1936.

Dne 1. aprila 1936 pa stopi v veljavo nov budžet, v katerem bo po sporočilu našega Središnjega odbora postavka za ortopedске zavode v celi državi povišana za en milijon dinarjev. Ako bo ta povišek sprejet, potem se imamo nadejati več rednih sredstev za Protezno delavnico. Ako bomo dobili še podporo iz invalidskega narodnega fonda, mislimo, da bo imela zadosti sredstev. Težko je, ako invalid dobi le najnujnejše in slabe ortopedične pripomočke, novih ali boljših specialnih stvari pa sploh ne more dobiti, ker povsod vsega manjka. Pa tudi to, ako ima invalid pravico do popravila čevljev v osmih mesecih, dobi jih pa šele po enem letu ali dveh, je jako težko in mučno zanj.

Zaenkrat smo zadovoljni, da je moglo Udruženje še dosti hitro uspeti s svojo intervencijo in da so naši članki v »Vojnem invalidu«, ki smo jih v zadnjem času morali objaviti kot resen opomin, našli razumevanje. Danes pa tudi že za naprej apeliramo, da naj se posveča ortopedskim zavodom več pažnje, da ne bo pri zdravljenju in ortopediranju invalidov zadržkov, če že itak drugega skoro nič nimajo.

K invalidskemu vprašanju

Mislim, da bo prav, da se tudi podeželski invalidi oglasimo k debati o invalidskem vprašanju in o krivicah, ki se nam godijo in ne samo Vi, dragi tovariši, ki stojite na čelu naših organizacij, v prvih bojnih linijah za naše skupne pravice.

Od tisočev tolikokrat proklet invalidski zakon iz l. 1929., ki je izkopal grobove že toliko vojnim žrtvam, oropal poslednjo drobtinico kruha tolikim najbednejšim, ta zakon je kazenski zakon za vojne invalide, vdove in

sirote, kajti krivice, ki jih je ta zakon prinesel vojnim žrtvam, vpijejo v nebo.

Naš list »Vojni invalid« je vsa leta sem dovolj pojasnjeval te krivice in stavil stvarne in izvedljive predloge, kako od pomoči neznosnemu stanju. Edini uspeh vse borbe do sedaj je bil ta, da na merodajnih mestih priznavajo upravičenost naših zahtev, nam od leta do leta obljublajo pravičnejši zakon, ni pa volje, invalidskega vprašanja pravično in zadovoljivo rešiti. Zakaj tako, kaj je temu vzrok? Invalidski zakon je hotel vstvariti redukcijo in odvzeti pravice, da napravi znosljivejšo finančno stanje. Nekaj se je skovalo, kar je sedaj invalidski zakon, in na tem »nekaj« je napravljeno vse polno lukenj, skozi katere tečejo invalidske pravice, tako da od tega »nekaj« ostaja samo pošastni skelet, ki pomeni pogin vojnim žrtvam, dokler se ta ne zavrže in se ustvari nov pravični zakon.

Borba, ki jo invalidi vodimo za svoje pravice, že traja leta in leta. Mnogo naših tovarišev je že pod pezo krivice omahnilo v grob. Omagali so in šli po svoje večne pravice, katerim tudi tisti ne bodo ušli, ki nam danes režejo svetne pravice. Mi bijemo svojo borbo naprej z upanjem v zmago. Naša glavna zahteva bodi, **priznanje pravic**. Mi ne priznamo gospodarske krize za vzrok nepriznanja teh pravic. Mi tudi ne klečeplazimo za drobtinami, pač pa želimo tak kosček kruha, kakršnega smo zaslužili in kakršnega nam Jugoslavija lahko da.

Nikdo nas ni vprašal takrat, ko so otvorili človeške klavnice, kakšni so

naši očetje, koliko plačujemo davka, na kakšnem glasu smo itd., itd. Bilo je neizprosno povelje: »Pusti svoj dom, zapusti svoje drage, daj slovo življenju in mladosti ter pojdi tja, kjer te bodo živega raztelesili.« In vsemu smo se morali odreči in slediti povelju. Danes pa, po tolikih letih vojnih grozot in trpljenja, se moramo še vedno boriti za svoje najprimitivnejše človeške pravice in zaščito, katere nam sedanji invalidski zakon ne prizna. Kar se zdravim državljanom priznava, to se vojnim žrtvam ne prizna. Dokaz: Brž ko davčna uprava predpiše vojnemu invalidu 120 Din direktnega davka, že zgubi svojo borno invalidnino, ki je za invalida eksistenčnega pomena. Invalid, ki je ves strit in pohabljen, fizično in duševno uničen, bi že to žrtev vzel nase in jo prebolel, ako bi videl, da take odločbe veljajo za vse državljanke brez razlike stanu. Če pa vojni invalidi pogledamo okoli sebe, vidimo polno zdravih ljudi, ki prejemajo svoje penzije brez strahu pred davčnim cenazusom, penzije, katerih ena bi zadostovala za ublažitev bede 10, 20, 50 in še več invalidskim družinam. To je ena izmed številnih »dobrot« sedanjega invalidskega zakona. Kje je tisti, ki bo imel voljo in pogum popraviti invalidom storjene krivice? Današnja vlada se splošno imenuje vlada narodnega pomirjenja, vlada, ki si je nadelala nalogo popraviti krivice, ki so jih zakrivila prejšnje vlade. Tako smemo upati, da bomo tudi mi dosegli svoje pravice. Ali naj tudi sedaj samo upamo?...

A. F., 70% invalid, Rajhenburg.

ostalost teh podpor se giblje za nekoliko mesecev ali celo let. Istotako je krivda na zaostankih, ker ni gotovine na razpolago. Vzrok tega je lahko malomarnost te ali one uprave, posebno občinskih, ker ne dostavljajo iz svoje občine pravočasno spiskov vojnih žrtev pristojnim davčnim oblastvom. Vzrok tega je tudi lahko pri davčnih oblastvih, ki ne poskrbe za potreben kredit pravočasno in pri finančnih direkcijah, če ne nakažejo davčnim upravam pravočasno potreben denar za izplačevanje invalidnin, temveč ponavadi čakajo, da jim Ministrstvo financ samo stavi na razpolago potrebne vsote.

Gotove finančne direkcije posebno grešijo v tem pogledu, ker navadno se rado zgodi, da nimajo po mesečnem računu na razpolago denarja. Pošiljajo ga namreč raje Glavni državni kontroli kot dohodek, mesto da bi ta denar izkoristile za izplačevanje invalidskih podpor. Uduženju je znan slučaj finančne uprave, kjer se je upravičeno sumilo, da se dela to nalašč v škodo posameznih organizacij ali članov radi politično-strankarskih tendenc ali sploh iz političnih razlogov, o čemer se je vložila pritožba. Vse to je velika krivica in bi trebalo vojne žrtve čuvati pred takim obračunavanjem. V naši državi so te redne invalidske podpore v zaostanku za več mesecev. Po več krajih invalidi po cele mesece ne prejemajo nobene podpore. Pristojne davčne oblasti te zaostanke opravičujejo s tem, ker jim je baje lažje izplačevati po nekoliko mesecev skupaj, recimo za tri mesece skupaj, češ, ker so invalidske podpore majhne in zahtevajo veliko upravnega dela, če se mesečno izplačujejo. Mi bi proti temu ne imeli ničesar, če bi se redne invalidske podpore izplačevale vsaj redno vsake tri mesece v naprej. Ali ker se izplačevanje vrši za nazaj, je tistim, ki morajo čakati, to mnogo težje. Obstojta namreč ta nevarnost, da za nekoliko mesecev narastejo velike vsote, ki so dolg, in da so zato velike težave, da se te vsote dobe.

Kot resume vsega tega lahko rečemo, da se redne invalidske podpore razen Dravske in del Savske banovine, izplačujejo malomarno, površno. Pa recimo, da smo — ker smo skromni — tudi s tem zadovoljni. Ali odločno smo proti, da se vojne žrtve maltretirajo letno celo dvakrat, da morajo prinesiti davčna potrdila in prijave, ki dokazujejo, da je njih imovina nespremenjena in da imajo zato pravico na invalidsko podporo. To bi pač lahko in mnogo lažje, če že mora biti, vršile pristojne davčne oblasti, kjer imajo itak vse spremembe tega ali onega vojnega invalida zabeležene.

Mnogo bolj je pa še komplicirano z zaostalimi invalidskimi podporami.

Kupičijo se že na desetine milijonov in razumljivo je, da je za časa gospodarske in finančne krize mnogo težje take vsote izplačati. In vendar se država v tem pogledu trudi, da najde sredstva, da izplača te invalidske zaostanke, da bi ne dolgovala svojim zaslužnim bojevnikom. Procedura okrog izplačevanja teh zaostalih invalidskih podpor se vrši po Pravilniku, ki ga je predpisal g. minister financ. Tekom leta se zbirajo potrdila vojnih žrtev, ki imajo pravico po zaostali invalidnini. Tako od njih podpisane se pošiljajo pristojni oblasti, ki jih grupira in pošilja računovodstvu ministrstva socialne politike, da jih uredi. Skrajni rok za zbiranje takih potrdil preko oblasti je 1. september. Vsa potrdila, ki prispejo do tega dneva, se vpišejo v spiske po teritoriju finančnih direkcij v ministrstvu socialne politike. Na podlagi tako urejenih podatkov se zahtevajo od ministra financ potrebni krediti.

Vsa potrdila, ki pridejo po 1. septembru, ostanejo v ministrstvu socialne politike in pridejo na vrsto zopet do prihodnjega 1. septembra. Vsi tisti torej, ki so potrdila poslali letos pred 1. septembrom, so prišli v sezname za izplačilo. A vsa tista potrdila, ki so prišla po 1. septembru, bodo šele prišla v spisek na zimo 1936.

Država dolguje invalidom na zaostalih neizplačanih invalidninah ca. 30 milijonov dinarjev. Ta vsota pa ne

pada, temveč raste, kakor se pač vrši izplačevanje in kakršen je dotok novih potrdil vsled rešitve Višjega invalidskega sodišča, ki tudi to s svojo počasnostjo zelo zavlačuje.

Letos so vsi podatki urejeni v računovodstvu ministra socialne politike za tista potrdila, ki so prišla do 1. septembra. In po teh spiskih se bo čimprej dal kredit in se bo začelo izplačevanje. Središnji odbor Uduženja vojnih invalidov se je o vsem tem osebno prepričal. To bo delal tudi v naprej in skrbel z vso odločnostjo, da se redne podpore izplačujejo mesečno povsod, a zaostale v prvih zimskih mesecih, ko je največja potreba. Gotove banovine, odnosno njih finančne direkcije so že zahtevale kredit od ministrstva financ. Radi tega se ne bo izplačevalo v vseh banovinah hkrati, temveč postopoma, kakor so se finančne direkcije javile za kredit. V finančnem ministrstvu ne bo nobenih ovir, ker je g. minister financ zagotovil materialno možnost, da se izplačilo čim prej začne.

Zadeva z

odkupnino invalidov

je bolj žaltava. Mi sicer nismo nikdar imeli najboljšega mišljenja o tem načinu pomoči vojnim invalidom, vendar spoštujemo zakonske predpise, ki so v Invalidskem zakonu od 1929. leta. Želimo, da se izvršujejo dokler je država po teh predpisih obvezna, da jih vrši.

Medtem, po zdajšnjem delu in praksi, smo pač prav nezadovoljni z izplačili odkupov. Za odkup so se javili vojni invalidi za okrog 8 milijonov dinarjev in rešitev katerih prošnja je že gotova in treba samo izplačati. Ali na izplačilo pa čakajo že skoraj eno leto. V resnici pa je bilo letos izplačano samo 1 milijon dinarjev. To je tako rekoč nič napram vloženim prošnjam.

Treba tudi gledati na invalide, ki prosijo za odkup. Verujoč zakonitim predpisom, invalid, ki prosi za odkup in predloži vse dokumente, povzroča večkrat komplikacije še pred sprejemom odkupnine, ki mu je določena. Sicer v tem ni nič hudega, ker so kombinacije normalne in domačinske. Največkrat kupuje invalid zemljo, orodje ali živino na račun denarja, ki ga ima prejeti kot odkupnino. On postavi hišo, se ženi ali ženi otroke na ta račun. Največkrat dela to iz opravičenih razlogov, ker se taki in taki njegovi načrti dajo uresničiti in upravičiti samo tedaj, če je za to ugodna prilika. Radi take vere v odkupnino, vojni invalidi večkrat zapadejo v take skrbi in stiske, da se dogaja, da četudi ko prejmejo odkupnino, plačajo dolgove, pa še kljub temu ostanejo dolžni. Računali so preveč v oblake.

Zato, ko se išče odkup po zakonu, je treba najti finančna sredstva, da se odkup izplača pravočasno in takoj, ko je invalid-prosilec predložil vse potrebne listine, in ne, kakor se dela to zdaj, da se ga pusti čakati po dve in več let brez denarja in se mu tako ta odkupnina uniči.

Denar za invalidnine se mora najti iz državnih sredstev. Saj je to tako skromna vsota, da neizplačevanje in zadrževanje ne more nikdo opravičiti ne z izgovorom o pomanjkanju denarja, ne z izgovorom na krizo. Denar za invalide se mora najti in se zaostajanje ne more kratkoma opravičiti z nobenimi razlogi razen s pomanjkanjem dobre volje.

Napisali smo te vrste v dobri veri, ne samo, da invalidi vidijo, kako je in da jim bo nekoliko bolj jasno vse to, kakor zaradi tega, da sliši javnost in si vzame k srcu, da treba vojnim žrtvam dati kar jim gre. Popravila v tem ne izključujejo potrebe čimprejšnje spremembe Invalidskega zakona od 1929. leta, kar je glavni pogoj, da se izboljša položaj vojnih žrtev in njihovega mizernega gospodarskega stanja.

»Ratni invalid«.

Slab dežnik.

Kupec: »Priporočili ste mi ta dežnik kot najboljši pa sem se prepričal, da je slab.«

Trgovec: »Kako to?«

Kupec: »Snoči sem ga nalašč pustil v kavarni in danes je bil še tam.«

Pokojnemu tov. Senčarju v spomin

Ko smo bili jeseni pri otvoritvi Invalidskega doma v Beogradu, je bil naš tovariš Senčar Josip iz Ptujja še

Senčar Josip

navidezno zdrav, veder in šegav, kakor vedno. Kmalu potem je prišla vest, da je v bolnici v Mariboru. Nismo si mogli predstavljati, da bi ga

bolezen tako kmalu strla. V ponedeljek 23. decembra t. l. tik pred Božičem pa je dospela brzobjavka, da je tov. Senčar umrl in da bo pogreb dne 24. decembra ob 16. uri. V največjem presenečenju in žalosti smo pisмено odgovorili Krajevnomu odboru, da na sveti večer radi odsotnosti naših članov in družinskih zadržkov ne moremo poslati zastopnika k pogrebu, čeprav ima tov. Senčar veliko zaslug za naše Uduženje. Saj je bil skozi dobro desetletje neumorni tajnik Krajevnega odbora v Ptujju, kjer je zelo povzdignil organizacijo in tamšnjim članom storil veliko dobrega in koristnega. Po poklicu je bil gimnazijski sluga, a vendar je bil poleg svojega dela skoro vsak čas na razpolago članstvu, ki ga je nadlegovalo. Kot večletni delegat je pri občnih zborih in anketah živahno sodeloval, pa tudi na kongresih. Zelo ga bo pogrešala Krajevna organizacija pa tudi vsi drugi sodelavci v našem Uduženju. Njegovi družini naše najgloblje sožalje, tov. Senčar pa bodi trajno v spominu v našem Uduženju. Naj v miru počiva!

Kako je z našimi rednimi in zaostalimi invalidskimi podporami in odkupninami

Eno izmed najtežjih in najobčutljivejših vprašanj je vprašanje izplačevanja rednih invalidskih podpor v naši državi. Kakor se opaža, je to vprašanje najboljše in najpraktičnejše rešila Dravska banovina. In moramo priznati, da ima Oblastni odbor Uduženja v Ljubljani v tem pogledu mnogo zaslug. V Dravski banovini se izplačujejo podpore s čekom po pošti naravnost vojnim žrtvam. Pokazalo se je, da je to najboljši način izplačevanja, ker je preprečeno vsakršno manipuliranje do najmanjše mere, ker so pismonoše in denarnošče državni uslužbenci in s tem, kajpada, zanesljivi ljudje. Tu ni nobenih težav v izplačevanju in ni treba nobenega »bakišiša« na to ali ono stran, kakor se je to sprva skušalo ukoreniniti v raznih drugih krajih države.

Pa ne samo Dravska banovina, tudi Savska banovina v glavnem vrši zdaj izplačevanje invalidnine na ta način. Tudi Drinska banovina je delala tako, ali zadeva se je že v začetku komplicirala. Na primer: Šabčka davčna uprava je zahtevala od prejemnikov, da isti potom pristojne oblasti dobe potrdilo, da so oni v res-

nici tisti, na katere se glase čeki in ki so upravičeni prejemati invalidsko podporo.

Ker smo že pri tem vprašanju — o načinu izplačevanja in dostavljanja invalidske podpore, moramo povedati, da je v Beogradu, v sami prestolnici, način izplačevanja urejen po potnem čeku. Res je sicer, da je naš veliki prijatelj g. dr. Milorad Nedeljković hotel, da se potom poštna hranilnica za najmanjšo odškodnino za stroške uvede povsod po vsej državi izplačevanje invalidnin in to preko državnih, mestnih in vaških pošt. Uduženje vojnih invalidov mu je stalo na strani, da se to izvede, no, ni se izvedlo. Kdo je bil kriv, ne vemo.

Invalidske podpore so dvojne vrste:

redna invalidska podpora,

ki se plačuje vojni žrtvi, ki je zaščiten po Invalidskem zakonu iz l. 1929 in ki ima rešitev Višjega invalidskega sodišča in to v rednih mesečnih obrokih ter zaostala invalidska podpora, ki je zaostala vsled raznih vzrokov, kakor na pr. zamudne rešitve Višjega vojnega sodišča, ki se je zgodila iz teh ali onih procedur. Za-

Predavanje predsednika Središnjega odbora UVI v radiu

»Ratni Invalid« od 21. novembra 1935 prinaša govor, ki ga je imel v beograjskem radiu 15. novembra 1935 tov. Božidar Nedić, predsednik Središnjega odbora Udruženja Vojnih Invalidov. Prinašamo to predavanje tudi mi, ker je v njem mnogo povedanega javnosti in današnji družbi sploh.

Uredništvo.

Pred štirimi leti, ob priliki neke narodne slavnosti, je Beograd videl prvič v povorki žrtve vojne, borbe, ki so imeli na sebi najstrašnejše sledove vojnih strahot. To je bila — pisali so takrat listi — najveličastnejša manifestacija, ki jo je kdaj imela in videla prestolnica.

Pretrsljiva slika tega spreveda, v katerem se je slišal samo topi zvok lesenih nog-bergelj in mraz vzbujajoče škripanje protez, v katerem so cele ure poleg slepih junakov stopali veterani z odlikovanji, ali brez rok, ali brez nog, neče izginiti iz spomina. To je bil prizor, ki razburja do solz, ki pretresa do globine srca.

Od vojne, ki je sejala pogin in puštošila na vse strani, je preteklo 17 let. Novemu življenju, katero se danes, kakor vedno, nevzdržno otrasa preteklosti, je uspelo razsejati pepel z bojišč in pogorišč, uspelo mu je, da zabriše ruševine in da z razvalin, ki so še ostale, odvzame spomin, ki je neprijeten. Ali sledovi vojne, najbolj črni sledovi enega strašnega pokolenja so še vedno vidni, še vedno kriče. In ne samo v dušah. Niti burno življenje, ne surova borba nove dobe ne more zadušiti, odstraniti ta strašni žig, s katerim so zaznamovani mnogi borci v krvavih dneh, mesecih in letih. Mnogi od tistih, ki so najtežje občutili vojno, katerih se je smrt v strašnih borbah samo dotaknila s svojo grozno roko, še danes žive. Ali vsi so zlomljeni, slepi in pohabljeni. Vi jih ne vidite. Nezasluženo odrinjeni in razočarani so se skrili v samoto in prepuščeni samemu sebi, preživljajo svoje poslednje dneve. Po zaslugi bi morali danes biti v prvih vrstah. Surova doba pa jih je potisnila v ozadje. Ali tu so. Oni žive, še žive. In število njihovo ni majhno.

Sociologi in zgodovinoslovci svetovne vojne trdijo, da bodo Belgija, Nemčija in Francija čutile še deset in desetletja posledice usodnega trčenja narodov, ki se je začelo 1914. leta. Kaj naj potem rečemo mi?

Srbija, ki je predhodno prešla skoz dve krvavi vojni, je izgubila v svetovni vojni eno petino vsega prebivalstva. Odstotek njenih izgub od vseh mobiliziranih je velik, šteje polnih 70%. Slovenci in Hrvati, ki so jih

avstro-ogrski mogočniki vlekli na vsa bojišča v prve vrste in jih stavili v najbolj nevarne pozicije, so bili v nevarnosti, da jih decimirajo. Takšnih žrtev ni dala nobena druga država. Posledica te slike so v tej armadi pohabljenih ljudi takšni, ki so danes po večini nesposobni za vsako pridobitno delo. Ti ljudje, ki so se vrnili iz vojne na svoja ognjišča brez rok, brez nog, brez oči, morajo okušati dvojne bolečine in grozote: radi pomanjkanja moči, da krenejo v novo borbo za vsakdanji kruh, jim je to nemogoče in ker so brez premoženja, morajo tudi s te strani pokušavati vso bedo. In vsi tisti ubogi, ki so oropani vseh osnovnih pogojev za vzdrževanje samega sebe, za svoje, pa bodisi še tako skromno življenje, so dobili in zasedli poslednje mesto v družbi. Ves njihov napor v katerega polagajo poslednje ostanke svojih moči, je koncentriran na to, da si ohranijo vsaj golo življenje. In strašen je tudi ta napor in to življenje. Vse to predstavlja dolgo, ali črno zgodovino, obupno borbo z bedo in z razočaranji. Kaj naposled ne govore o tem in to najbolj izrazito surove usode teh pohabljenih, ki jih dan na dan objema smrt s strašnim duševnim in telesnim trpljenjem? O teh naših tovariših, ki vsakodnevno v nekaterih skritih, pozabljenih sobah zapirajo utrujene oči, ne pišejo časopisi. Tragedije teh ljudi, ki so iz vojne prinesli zmagovalne zastave in najlepša odlikovanja, znamenje viteške slave in časti, dočim od življenja poneso v grob razbito telo in dušo, predstavljajo same s seboj veliko težko obtožbo. Ali ne samo proti državi. Ona je storila največ, če že ne dovolj. Nji se lahko zahvalimo tudi na dragocenih pridobitvah, novemu Invalidskemu domu in za zdravilišča za naše onemogle tovariše v Sokobanji in na Zlatiboru in drugod.

Invalidi niso zadolžili samo državo, temveč tudi človeško družbo. Ali s te strani, s strani človeške družbe, je redkokedaj otrta solza vojni žrtvi. Družba se je sicer vedno navduševala za vse naše prošnje in zahteve, a storila ni nič, da bi jih podprla.

V svojih posnemanja vrednih skrbih za vojne žrtve narodi na zapadu nudijo vojnim žrtvam docela druge primere. Solidarnost, ki so jo napram nam pokazali in še kažejo državljani Anglije, Francije, Nemčije in Belgije, mora zadeti vsakega našega bojevnika, ki v svoji sredini nalletava na sama razočaranja.

Žlahtna inicijativa, ki je bila vzbujena iz najčistejših humanih nagibov, bo morda povzročila, da se bo naša družba malo bolj pozanimala za

zaslužne vojne žrtve. Odbor najuglednejših mladih dam Beograjkank je sklenil, da bo odslej od časa do časa prirejal koncerte z umetniško izbranimi programi v korist vojnih invalidov Jugoslavije. Prvi takšen koncert bo (zdej ko to pišemo je že bil) v soboto 16. novembra t. l. ob 21. uri

Navodila za železniške legitimacije

Že zadnjič smo natanko pojasnili, kako je treba postopati glede podaljšanja in naročanja invalidskih železniških legitimacij pa vidimo, da je ponekod malo zaleglo, ker prihajajo legitimacije od raznih strani z nezadostnimi prilogi opremljene. Vsak naj pazno prečita navodila, ki jih tu ponovno dajemo in naj postopa natančno po njih.

Ako podaljšujete stare legitimacije.

Krajevni odbori naj zberejo legitimacije od članov ter naj napravijo dvojne seznane in oba izvoda pošljejo. — Poleg seznama naj napravi Krajevni odbor prošnjo na Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu, v kateri naj prosijo za podaljšanje vseh legitimacij prosilcev po priloženem seznamu.

Vsaki legitimaciji mora biti priložen sodno overovljen prepis rešenja Višjega invalidskega sodišča iz Beograda (ne Invalidskega sodišča iz Ljubljane ali Zagreba). Za to so sedaj na razpolago tiskovine. Tudi je priložiti odrezek zadnje nakaznice o prejeti invalidnini. Če kdo nima še rešenja Višjega invalidskega sodišča iz Beograda, potem naj le priloži pre-

v dvorani novega Invalidskega doma. Program koncerta in imena sodelovalcev jamčijo za velik in popoln uspeh.

Prepričani smo, da prestolnica, da proslavljeni Beograd in tudi vsa človeška družba v Jugoslaviji ne pozabi na svoje veterane.

pis prvoinstančnega sodišča, poleg njega pa odrezek zadnje nakaznice finančne direkcije, ali pa uradno potrdilo iste, da prejema invalidnino.

Dotični, ki ne prejema invalidnine radi previsokega davka, imajo tudi pravico do železniških legitimacij. Zakaj je ne prejema, se vidi iz rešenja.

Ako kdo posamezno naroča podaljšanje legitimacije (ne skupno), mora napraviti sam prošnjo, priložiti pa vse, kakor je gori navedeno.

Ako naročate nove železniške legitimacije.

Stare železniške legitimacije trajajo pet let. Po preteku te dobe se naroče zopet nove. Če ima kdo še neizrabljene vožnje iz prejšnjih let, ne veljajo več.

Za naročilo nove legitimacije je treba:

1. sliko; 2. overovljen prepis rešenja Višjega invalidskega sodišča iz Beograda; 3. odrezek poštne nakaznice, s katero je nakazanih 10 Din na naslov: Direkcija državnih železnic v Beogradu. Na kuponu pa naj bo zapisano: »Za železniško legitimacijo invalida N. N.«

Poročilo iz občnega zbora

Letos je že pred novim letom sklicala svoj občni zbor Krajevna organizacija v Šmarju pri Jelšah. Gotovo je to storil odbor zato, ker je mislil čimprej izpreči. Spominjamo se nazaj, ko je imela organizacija v Šmarju pri Jelšah jako lepo število članstva, dokler jo je vodil bivši tajnik tov. Petruša in tudi občni zbori so bili zelo številno posečani. Da ni v Šmarju organizacija neobhodno potrebna, se ne more misliti, saj od Brežic do Ptujja pa do Celja ni nikjer nobene. To je dokazalo tudi članstvo, ker je bilo tudi letos zbrano kljub slabemu vremenu in slabim časom v lepem številu na občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo dne 15. decembra t. l. Zbor je potekel lepo, podana so bila vsa poročila in sprejeta z odobrenjem. Pred volitvami pa so se stari odborniki po večini izmuznili iz sobe, nekateri celo z izgovori, da pridejo nazaj, pa jih je zbor zaman pričakoval. Ker ni bilo na razpolago starih delavcev, tudi drugi člani niso mogli prevzeti vodstva, posebno, ker niso izvežbani in stanujejo

predaleč zunaj. Na ta način ni prišlo do izvolitve odbora. Res, da v Šmarju že nekaj let nismo mogli dobiti invalida za tajnika in da je moral voditi posle neinvalid, ki ga ne moremo siliti, ako noče prevzeti, ker je s svojim delom prezaposlen. Moralna dolžnost pa je invalidov, da poskrbe za vodstvo organizacije. Ponekod so si člani pomagali s svojimi sinovi ali hčerami, da opravljajo pisarniške posle, ker ni bilo toliko pisarnih invalidov ali vdov na razpolago. Prepričani smo, da tudi v Šmarju kot trgu ni brez takih, ki bi po navodilih starišev opravljali posle Krajevnega odbora, saj Slovenci skoro nimamo analfabetov, ker skoro vse študira. Pasivnost odbornikov, ki jo ne moremo drugače smatrati kot namerno ali malomarno, pa kaže žalostno sliko napram organizaciji v času, ko se v polnem razmahu bori za pravice svojih članov. Ravno v največji brezpravnosti in bedi, je organizacija najbolj potrebna. Če bi pa imel vsak sveže, potem nam tudi organizacije ni treba za drugo, kot za razvedrilo.

Ivan Vuk:

V deželi svetopisemske kraljice iz Sabe

Abesinija — Etioplja

Koptiški metropolit je torej edina pravna glava v abesinski cerkvi. On edini ima pravico, da mazili kralja in da posveča. Od leta 1893 je Addis Abeba sedež metropolita, prej je bil v Gondaru. Addis Abeba je tudi versko glavno mesto s svetotajstvom »Skrinjno zaveze«. Pravijo, da je ista »Skrinja zaveze«, ki je bila v jeruzalemskem templju in je bila od Homeritev sem prenešana.

Učenost duhovščine in cerkvenih pisateljev ni kdo ve kako obširna. Verska literatura je zelo razširjena. Posebno vlogo igra v krščansko-abesinski literaturi »Knjiga skrivnosti nebes in zemlje«, nadalje apokalipse, v katerih je vizionarno skrivno razodetje. Posebno bogata je literatura čarovnij. Naposled so tudi prevodi svetega pisma, mnoge cerkvene in Marijine pesmi in tudi iz zabavne literature, ki niso strogo cerkvene vsebine. Veliko vlogo igra tudi zgodba o pravljičnem kralju »Janezu iz Indije«, iz 13. stoletja, ki je baje tudi vladal Abesinijo. Na zgodovinski literaturi pa Abesinci niso revni. Razloček med abesinskim krščanstvom in katoliškim krščanstvom je velik. Sve-

to pismo priznavajo kot edini vir vere, se drže židovskih predpisov o jedi in čiščenju, tudi obrezavanju. Pri večerji pijejo mesto vina poseben sok, narejen iz grozdja, uče neločitev zakona in se trdo drže vseh predpisov, ki jih jim nalaga cerkev. Pri spovedi naložena pokora se večkrat odkupi za denar in pokoro odkupi celo duhovnik. Veliki postni dnevi obsegajo skoro tretjino celega leta.

Abesinska cerkev je podvržena različnim vplivom in daje tako precej pisano sliko. Vpliva na njo sosesčina, kjer je povsod Islam, mohamedanstvo. In v kljub neločljivosti zakona, velja tudi poligamija, mnogoženstvo. Prestopanje in izstopanje ni redko. Pri Kamantih so v porabi pač krščanski običaji s krščanskimi duhovniki, a je to plemu v kljub temu čisto pogonsko.

Pri Abesincih je globoko ukoreninjen nagon, da noben tujec ne sme poznati državnih skrivnosti. Celovsevedna angleška Intelligence Service ni vedela, da so cela tri leta Abesinci skrivali vsemu svetu smrt Menelika II. († 1913), čeprav je vsa služinčad vedela za to, čeprav so vse večje evropske države imele svoja zastopstva v etiopski prestolnici — a niso znali, da je cesar umrl.

Važnejše od vse Abesinije je Tsansko jezero. Iz tega jezera namreč izvira Modri Nil. Abai po etiopski. In zato je to jezero zgodovinsko pomembno za vse človeštvo. To jezero, da se tako izrazim, je vplivalo na vso našo kulturo. Že od pamtiveka je to jezero ustvarjalo glavni pogoj za obljudenost 2000 km dolge, največje oaze na svetu, raja sredi puščave — Egipta.

Od Tsanskega jezera so odvisne egiptске in sudanske bombažne žetve. Tsansko jezero odloča o lakoti in bogastvu nilske doline. In s tem jezerom je Abesinija dobila, ko je Evropa za to uznala, mahoma svetoven pomen in prastaro afriško cesarstvo dežela kraljice od Sabe, Salomonove ljubice, prva krščanska država črne celine, je postalo znamenito. Kajti kdor vlada nad jezerom Tsana, vlada nad Afriko.

Etiopija je drugače popolnoma agrarna država. Največ izvažajo kave, usnja, voska, medu in bombaža. Premore okrog 11 milijonov glav govedi, ovac in koz. Sodijo, da je tu tudi tista slavna dežela Ofir, o kateri govorijo staroslavne zgodbe in kamor je tudi Salomon hodil po zlato. Addis Abeba je stara šele 46 let in šteje 130 tisoč prebivalcev. Večji mesti sta še Harrar s 50.000 prebivalci in Diredana s 30.000 prebivalci. Edina železnica drži iz Addis Abebe v francosko pristanišče Džibuti, ki je dolga 790 km.

Takšnih cest, kakor smo jih vajeni v Evropi, jih v Abesiniji ni. Tudi mesta ne zaslužijo evropskega pojma mesto. To so nekeke dolgočasne, ogromne vasi z bajtami iz bičja in blata. In zakaj? Čim neukejši je človek, tem manj mu imponira »civilizacija«. Abesinci je prav nič ne spoštujejo.

Ko sta kralju Meneliku dva inženerja instalirala telefon in je cesar prvič v življenju telefoniral, ni pokazal nič začudenja. Videč, da se inženerja sama sebi zdita silno važna, je rekel:

»Res, spretna sta. Iz te škatlje znata narediti celo človeške glasove. Gotovo znata tudi napraviti lepe čevlje, takšne kakor jih nosita sama. Čevlji so pač zelo važna reč, še bolj kakor škatlja s človeškimi glasovi. Poslal vama bom usnja. Jutri grem v cerkev. Rad bi nosil takšne čevlje, zato mi jih naredita...«

Inženerja sta delala vso noč. Bilo je kakor v tistih pravljicah, kjer je kralj snubaču, ki je snubil njegovo hčer, dal naloge, da jih reši. Le da se inženirjema ni prikazal noben palček ali škrt, da bi mu pomagal, temveč sta morala sama. Razdrla sta svoje čevlje in po njih kroju sta študirala in delala kot norca. In naredila sta čevlje. Okorne, nekakšno skrupulo, ke še imena čevljev ni bilo vredno. Menelik se je nasmehnil, vzel čevlje in jih spravil v spomin...

Tako pa se moramo boriti proti brezpravnosti, v kateri se nahaja več kot polovica naših tovarišev in tovarišic. Če se takrat v organizaciji popuša, je to slabo znamenje. Gotovo ne bo Peter ali Pavel iz poljubnega kraja sam dosegel sprememb invalidskega zakona, pa če gre stokrat v Beograd. To naj bo v premislek vsem, ki se ne morejo zdramiti. V Smarju bomo pa morali še enkrat poskusiti ali pa prenesti organizacijo v drug bližnji kraj. Ugotavljamo pri tem, da so člani še vedno zvesti in zavedni, kar so tudi letos na občnem zboru dokazali in bi pri agilnem vodstvu organizacija lepo uspevala.

Svipstek

Vsak, ki kupi srečko Svipsteka, ima pravico pri treh žrebanjih brez kakega doplačila. Še nekaj je samo pri Svipsteku, namreč, da igralec pri prvem žrebanju lahko zadene dobitok, pa se mu srečka ne odvzame, pač pa lahko igra dalje. Na ta način lahko na eno srečko zadene več dobitkov. Tak slučaj se je dogodil z nekim izseljenikom v Ameriki. Nikjer ni drugod toliko koristi in malo rizika kot pri Svipsteku. To so uvideli mnogi drugi narodi, pri katerih je Svipstek globoko ukoreninjen.

Svipstek ali loterija na konjsko dirko.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je prejel od Središnega odbora UVI v Beogradu večjo količino srečk tretjega Jugoslovenskega Svipsteka, to je loterija na konjsko dirko, ki jo prireja Udruženje vojnih invalidov skupno z Dunavskim Kolom Jahačev »Knez Mihailo«, slično, kakor prejšnje take loterije, samo da je ta še ugodnejša. Vsaka srečka ima v tem kolu pravico na tri žrebanja. Prvo žrebanje se vrši 17. januarja 1936, drugo in tretje pa meseca junija 1936. Ako torej srečka ne bi bila izžrebana pri prvem žrebanju, je še vedno lahko upanje, da bo v drugem ali tretjem. Žrebanje se vrši pod nadzorstvom in navzočnosti funkcijonarjev državne kontrole in državne razredne loterije.

Dobitki so od Din 50.— do 100.000.

Cela srečka stane Din 10.—, polovična Din 5.—. Srečke so članom in članicam kakor tudi ostali javnosti na razpolago v invalidski pisarni Rotovski trg 1 med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9. do 11. ure in v tob. trafiki Geč-Gnus, Glavni trg 14.

Ker je ta loterija Svipstek namenjena v korist vojnim žrtvam, vabimo celokupno javnost, da pridno posega po srečkah. Invalidom, ki bi hoteli prevzeti prodajo srečk, nudimo 10% zaslužka.

Leta 1855 je zavlada cesar Teodor II. Etiopija je že začela postajati nekakšna obljubljena dežela. Evropski srečoiskatelji so jo obiskovali. Spomnili so se, da je že nekoč sam Salomon šel tja po zlato v deželo Ofir in po slonovino za svoj tempelj. Prihajali so trgovci, poslaniki in ker niso našli zakladov zlata, so ponujali Etiopiji svojo »civilizacijo«.

Nekoč je neki angleški diplomat očital Teodoru, da je malomaren in ničesar ne stori, da bi očistil ceste od gobavcev, ki so beračili po njih.

Teodor ga je pogledal in rekel:

»Te je strah teh bolnikov? Bolnišnic nimamo. No, nekaj bom že storil, da te ne bo strah.«

Ukazal je poloviti gobavce kakor pse in jih spraviti v slamnato hišo, nekaj namenjeno banketom in pojedinam. Negušev komornik, Azadj, je dobro poznal svojega gospodarja. Vedel je takoj, kaj namerava in je hitro izpolnil ukaz. In ne da bi čakal povelja, je kar sam hišo pomazal z medom in oljem. To, seve, pa ni bilo po volji kralju kraljev, Teodoru. Zvestega služabnika je dal kar kratkoma zapreti med druge bolnike in gobavce, ter hišo zažgati. Poslanike je poslal lepo pisno v London in se zelo pohvalno izrazil o kraljevi ustrežljivosti. Kaj bilo njemu mar, kaj se je zgodilo z bolniki. Samo da ga ti na cesti niso več

Naše gibanje

Uradne ure pri Središnjem odboru v Beogradu so vsak delavnik od 8. do 14. ure. Popoldne pa ima do 18. ure vedno po en uradnik dežurno službo, da sprejema zadeve nujnega značaja. Pisarne Središnjega odbora so v novem Invalidskem domu nasproti kolodvoru v I. nadstropju.

Božična podpora: Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je tudi za božič 1935 podelil najrevnejšim denarno podporo, kolikor so dopuščala finančna sredstva. Zato je moral v prvi vrsti upoštevati one člane in članice, kateri so brez vsakih dohodkov ali sredstev, oziroma brez zaslužka in nimajo nobenih ožjih sorodnikov, kateri bi lahko za nje skrbeli.

Prejel je več prošenj članov, ki so celo mali posestniki, obrtniki itd. in kateri imajo povrh tega še postranski zaslužek, tako, da imajo z invalidnino vred preko Din 500.— mesečnih dohodkov. Vsem takim prosilec moramo sporočiti, da se prošnjam vsled pičlega kredita za podpore žal ni moglo ugoditi, kakor tudi onim prosilec ne, ki so že bili deležni podpore za veliko noč 1935.

Prejeli smo tudi prošnje vojnih invalidov in vdov izven teritorija Krajevnega odbora mariborskega. Takim prosilec se sporoča, da se prošnjam ni ugodilo, ker niso naši člani. Objava v našem glasilu št. 12 glede božične podpore je bila namenjena izključno le najbednejšim članom in članicam mariborskega Krajevnega odbora, ki so vsaj za leto 1935 poravnali članarino.

V prihodnji številki bomo podali izčrpano poročilo o obdarovanih v letu 1935.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru želi vsem svojim rednim članom in članicam srečno in veselo novo leto.

Krajevni odbor Celje poziva vse svoje člane, ki so poslali železniške legitimacije in jim niso priložili izvršnega rešenja iz Beograda, da istega nemudoma pošljejo. Prepis se bo tu napravil, ker brez njega se legitimacija v Beogradu ne podaljša.

Celjskim članom v vednost. V novembru smo razposlali vsem svojim članom, ki nam dolgujejo članarino in naročnino še za leto 1935, položnice z označbo, koliko je za l. 1935 še za plačati. Kdor hoče že za l. 1936 kaj plačati, lahko tudi porabi te položnice. — O priliki, ko pridejo posamezni v Celje, naj se na uradni dan zgledajo, da se jim prilipijo markice. — Tovarši, tudi pri nas kaže kriza žalostno sliko, ker so naši člani v zaostanku čez 3000 Din na članarini in naročnini. — Opozarjamo vsakega posameznega, da je v njegovem interesu, če

svoj dolg poravnava do konca leta 1935, ker drugače si bo moral posledice sam sebi pripisati. Po pravilih moramo vsakega, ki je čez 6 mesecev v zaostanku, brisati kot člana, potem pa zgubi pravico do podpore in ostalih ugodnosti. — Odbor upa, da bodo vsi člani storili svojo dolžnost, ter do 31. decembra 1935 svoje zaostanke poravnali.

Krajevni občni zbori se letos vrše še po starih pravilih, ker nova še niso oblastveno potrjena. Ako bo odbor veljal potem za dve leti, se bo pozneje odločilo. Dobro bi bilo, da Krajevne organizacije, ki so blizu skupaj in bodo zahtevale delegate, skličejo občne zборе sporazumno med seboj tako, da jih opravi po en delegat (ene-ga dopoldne, drugega popoldne). S tem se prihrani stroške.

Zaostale invalidnine so bile prejšnja leta izplačane koncem leta ali prve mesece po novem letu. Letos še ni otvoren kredit. Udruženje name-rava napraviti intervencijo.

Pri invalidskem sodišču v Ljubljani imamo novega predsednika, sodnika g. Petelina in tudi poslovodjo, sodnika g. Rusa. Pozdravljamo jih z željo, da bi mogla uspevati z našimi zadevami.

Kranj. Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov v Kranju je priredil v nedeljo, dne 15. decembra t. l. božičnico vojnim invalidom, vdovam in sirotam, v posebni sobi gostilne pri Jahaču. Tov. predsednik B. Rangus je pozdravil zastopnika sreskega načelstva g. tajnika Podkrižnika, g. podžupana mestne občine Rici Majerja, ki je opravičil župana g. Cirila Pirca ter sporočil, da je občina poleg prvotnih 1000 Din nakazala še 200 Din za vojne invalide, vdove in sirote. Sledilo je obdarovanje ter je bilo obdarovanih nad 60 članov in članic. — Odbor se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje, da so mu omogočili prirediti tako lepo božičnico. — Odbor opominja vse one zaupnike, ki še niso poravnali članarine za leto 1935, da jo prej ko mogoče poravnajo. Kdor ne bo imel poravnane članarine, se mu ustavi časopis »Vojni invalid« takoj po prvi številki v novem letu.

Novo mesto. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov naznanja, da ima svoj redni letni občni zbor dne 12. januarja 1936 ob 10. uri v sejni dvorani mestnega magistrata v Novem mestu z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se vrši isti pol ure pozneje ob vsakem številu članstva. Pobirala se bo članarina in naročnina za list »Vojni invalid« za leto 1936. Pozivajo se vsi tisti člani, ki dolgujejo na članarini in za list »Vojni invalid« za leto 1935, da poravnajo svoj dolg, ker drugače se jih bo črtalo iz društva. — Članom, katerim so bile izdane železniške legitimacije l. 1931.,

so s tem letom potekle, zato naj prinese slike, odrezke zadnjih čekovnih nakaznic in vsak 10 Din. Člani, kateri imajo svoje legitimacije samo za podajšati, naj jih tudi prinesejo, da se pošljejo na ministrstvo (ker jih nič več ne podaljšuje finančna direkcija v Ljubljani). Kdor je ne bo oddal do 15. januarja 1936, jo bo moral sam poslati in na svoje stroške. — Prosi se, da se vsi zavezani člani v polnem številu vdeležijo občnega zbora.

Selca nad škofjo Loko. Redni letni občni zbor K. O. Selca nad škofjo Loko se vrši na Svečnico v nedeljo 2. februarja 1936 po 10. maši ob 11. uri v Krekovem domu v Selcih, z dnevnim redom: 1. Poročilo uprave in nadzorstva. 2. Poročilo delegata O. O. iz Ljubljane. 3. Volitev upravnega in nadzornega odbora ter delegata za občni zbor O. O. 5. Slučajnosti. Vabijo se vsi člani, da se občnega zbora vdeležijo, ker se je z ozirom na to, da bo udeležba lažja, doživil na mesec dni pozneje kot je bila do sedaj navada. Tudi ima skoraj vsak kako vprašanje ali prošnjo, ki se mu lahko pojasni. Obenem pa se tudi pozivajo oni člani, ki so v zastoju z poravnavo članarine za tekoče leto 1935. da isto v kratkem času poravnajo, ker mora uprava skrbeti, da bo mogla svoje obveznosti izpolniti.

Invalidska zadruga Vzajemna pomoč poziva invalide krojače iz Ljubljane ali okolice, ako so siromašnega stanja, da se prijavijo pisмено, ker bo podarila enemu izmed njih krojaško peč. V prošnjah je navesti natančne podatke o družinskem in gmotnem stanju in o izvrševanju krojaškega obrta.

Išče se deklica, vojna sirota ali hči voj. invalida iz okolice Maribora ali Konjic, prosta šole, stara do 18 let, iz poštene družine, ubogljiva, ki bi jo vzela za gospodinjstvo družina upokojenega poštnega uradnika in učiteljice, ki sta brez otrok. Imela bo priliko učiti se v gospodinjstvu in tudi nemškega jezika. Plačo bo tudi imela. — Ponudbe na naslov: Murmayr Rudolf, pošt. čin. v p., Slovenske Konjice.

ZA PREPIS REŠENJ.

Ker je treba po novem za podaljšanje železniških legitimacij prilagati sodno overovljene prepise rešenj, pa tudi k raznim drugim prošnjam se večkrat rabijo prepisi rešenj je Obl. odbor na priporočilo Krajevnih odborov založil tiskovine. Krajevni odbori lahko tiskovine takoj naroče, kolikor jih rabijo. Cene so malenkostne. Ker daje to, ako je treba prepisovati cela rešenja z roko ali na stroj veliko dela in truda, mislimo, da bo vsak rajši kupil pri Krajevnom odboru tiskovino. Tiskovine so založene namreč za prepise rešenj Višjega invalidskega sodišča, ker za legitimacije je treba le te prilagati, prvoinstančno rešenje pa samo, ako še nima kdo drugoinstančnega. Tudi drugim prošnjam se prilaga vedno zadnje rešenje, to je drugoinstančno (Višjega invalidskega sodišča).

RAZPIS

za zakup kantine v vojašnici Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani.

Pri štabu komande vojašnice Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja (artiljerijski vojašnici) se vrši dne 7. januarja 1936 ob 10. uri po odredbah zakona o državnem računovodstvu prva ustmena licitacija za oddajo v zakup kantine za čas od 1. marca 1936 do 1. marca 1939.

Pogoji se lahko pogledajo vsak delavnik v pisarni komande vojašnice v Ljubljani od 8.—10. ure.

Kavcija se položi pri Poštni hranilnici podružnici v Ljubljani najdalje do 9. ure na dan licitacije, v gotovini, državnih ali od države garantiranih obveznicah (obligacijah) po nominalni vrednosti za znesek 1200 Din.

Pravico udeležbe na licitaciji imajo samo vojni invalidi ali invalidinje, ki so priznani z invalidskim zakonom z dne 4. julija 1929.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva cesta št. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani, predstavnik Albert Kolman.

prosili vbogaime in se mu niso režali z gniočimi čeljustmi.

*

Angleži so prvi spoznali, kako važno je Tsansko jezero z izvirom Modrega Nila. Posebno kar se tiče njihovih bombaževih nasadov v Sudanu in Egiptu. Vedeli so pa tudi, da bi bila Abesinija trd oreh. Ali ta oreh treba zdrobiti. Kdo ga bo zdrobil? Kdo bo šel za Angleže po žerjavico? Francija je bila v Afriki že preveč močna, ob Sudanu, v Severni Afriki in ob Kongu? Nemčija? Tudi ne. Preveč se je razvila njena industrija in ji bo trebalo zapreti dohod do novih sirovin. Portugalska? Da bi ta država osvojila državo, ki je že tisočletja klubovala sovražnikom? Ne. Istotako ne Španija. Kdo potem? ... Edino je tu še Italija. In to tembolj, ker s svojimi kolonijami Eritrejo in Somalijo meji na Abesinijo.

In tako je London sklenil, naj gre Italija v vojno za Tsansko jezero. Z italijansko krvjo je sklenil angleški imperializem pognojiti svoje bombažne plantaže, ker je angleške za take reči pač škoda.

Tako piše Zischka v svoji knjigi. Takrat se je pisalo leto 1896. V Italiji je bil ministrski predsednik Crispi. Verjel je Angležem in mikalo ga je, da ustanovi v Afriki veliki rimski imperij. Bil je naiven, ni vedel, da

je ta kostanj preveč globoko v žerjavici.

1. marca 1896 se je zgodilo. Pri Adni je bilo. Abesinci so popolnoma uničili italijansko vojsko. Angleži pa so vzeli plačo.

Vladajoči abesinski sloji so degenerirani in že stoletja pokvarjeni. Slabo gospodarstvo in podkupovanje sta v Abesiniji tradicija. Krivičnost justice pa okušajo samo mali zločinci. Preden se dobro zavedo, že vise na črni sikomori na trgu Sv. Jurija. Siro-maka, ki je ukradl kos kruha, hitro zgrabijo policisti in med tem, ko se okoli njega zbirajo ljudje, stopi kdo po najbližjega mesarja, da mu kar na cesti, na grozno počasen način, odseka desnico.

Bodisi črni sužnji, bodisi gospoda, vsi gledajo z očmi, iskrcimi se od krvoločnosti, kako zarine mesar nabrušeni nož tatu v zapestje in mu počasi prereže mišico za mišico, dokler mu s poslednjim zamahom med divjim rjoventjem nesrečne žrtve ne preseka kosti. Ni zmerom pri roki ženska z loncem raztopljenega masla, ki potisne pohabljenčevo iznakaženo roko v kipečo mast, da mu do neznosnosti stopnjujejo bolečine, hkrati pa tudi reši življenje. Zakaj vrelo maslo pri priči ustavi kri.

Samo mali hudodelci vzdihujejo v ječah. Veliki, so gospodje, kakor v vseh »civiliziranih« državah.